

У травні 2018 року споживча інфляція суттєво сповільнилася до 11.7% у річному вимірі. У місячному вимірі індекс цін не змінився.

Подальше зниження інфляції в річному вимірі було очікуваним, а її травневий показник виявився дещо нижчим за траєкторію прогнозу Національного банку, опублікованого в "Інфляційному звіті" за квітень 2018 року. Це відбулося переважно завдяки стрімкому уповільненню зростання цін на продукти харчування. Крім того, не так швидко, як у квітні, зростали адміністративно регульовані ціни через уповільнення зростання цін на тютюнові вироби та стримане підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги.

Зокрема, як і очікувалося, поступово вичерпується дія тимчасових факторів пропозиції, які зумовили вищі за прогноз фактичні показники споживчої інфляції у другому півріччі 2017 року та на початку поточного року. Це відбувається на тлі як більш сприятливих погодних умов цього року порівняно з весняними заморозками минулого року, так і розширення імпортової пропозиції. Додатковим чинником є проведення Національним банком жорсткої монетарної політики, вплив якої проявився передусім через зміцнення обмінного курсу гривні з кінця січня 2018 року.

Водночас, як і в попередні місяці, зберігався тиск на ціни від подальшого зростання виробничих витрат, зокрема на оплату праці, а також швидкого відновлення споживчого попиту.

Базова інфляція в травні уповільнилася до 9.3% р/р (становила 0.2% м/м). Показник базової інфляції виявився трохи нижчим за прогноз Національного банку.

Зокрема суттєво уповільнилося зростання цін на послуги (до 14.3% р/р), у тому числі завдяки зміцненню ефективного обмінного курсу гривні. Так уповільнилося зростання вартості туристично-екскурсійних послуг та послуг пансіонатів в Україні (відповідно до 12.2% р/р та 3.4% р/р). Також тривало уповільнення зростання тарифів на утримання будинків та прибудинкових територій (до 37.2% р/р) завдяки вичерпанню ефекту високої бази порівняння та послуг таксі (до 17.8% р/р) на тлі певного уповільнення зростання цін на паливо. Однак зростання вартості деяких інших послуг (закладів персонального догляду, мобільного зв'язку, кабельного телебачення, медичних консультативних та стоматологічних послуг тощо) пришвидшилось, що відображало подальший тиск з боку споживчого попиту та виробничих витрат, у тому

числі на оплату праці.

Зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки надалі уповільнювалося (до 11.4% р/р). Це відбулося насамперед завдяки уповільненню зростання цін на сировину, у тому числі через розширення імпортової пропозиції та зміцнення гривні до валют країн-партнерів. Зокрема тривало уповільнення зростання цін на вироби з м'яса та молочні продукти (відповідно до 20.0% р/р та 13.9% р/р). Водночас темпи зростання цін на одяг та взуття (2.4% р/р) помірно прискорилися, а на інші непродовольчі товари (5.0% р/р) – залишилися на рівні попереднього місяця, відображаючи зростання споживчого попиту.

Темпи зростання цін на сирі продукти харчування у травні суттєво уповільнилися (до 14.5% р/р) та виявилися нижчими за прогноз Національного банку. Відчутно знизилася темпи зростання цін на овочі та фрукти (відповідно до 2.4% р/р та 15.7% р/р). Зокрема суттєво зменшилися темпи зростання цін на овочі борщового набору та овочі, вирощені з їхнього насіння, такі як огірки, помідори, баклажани (відповідно до 0.2% р/р та 16.6% р/р) на тлі розширення їх пропозиції. Завдяки значній пропозиції та падінню світових цін також знижувалися ціни на фрукти, насамперед банани та цитрусові (відповідно на 10.6% р/р та 4.9% р/р).

Зниження світових цін на м'ясо сприяло уповільненню зростання цін на ці продукти в Україні (до 22.4% р/р). Темпи зростання цін на молоко також дещо знизилася (до 16.6% р/р) на тлі відповідної динаміки закупівельних цін на сире молоко та уповільнення темпів зростання фізичних обсягів експорту молочної продукції. Водночас прискорилося зростання цін на яйця (до 101.7% р/р) в умовах високого зовнішнього попиту.

Зростання адміністративно регульованих цін уповільнилося (до 13.3% р/р) та практично відповідало прогнозу Національного банку. Так не настільки швидко, як у квітні, зростали в річному вимірі ціни на тютюнові вироби (29.4% р/р). Крім того, через помірніше, ніж минулого року, підвищення тарифів уповільнилося зростання цін на послуги ЖКГ (до 4.5% р/р). Це переважило подальше прискорення зростання вартості залізничних та авіаційних перевезень (відповідно до 8.7% р/р та 12.2% р/р), а також проїзду в міському транспорті (до 21.9% р/р).

Темпи зростання цін на паливо знизилася (до 16.5% р/р) завдяки зміцненню обмінного курсу гривні до валют країн-партнерів, зокрема євро (акцизний податок у

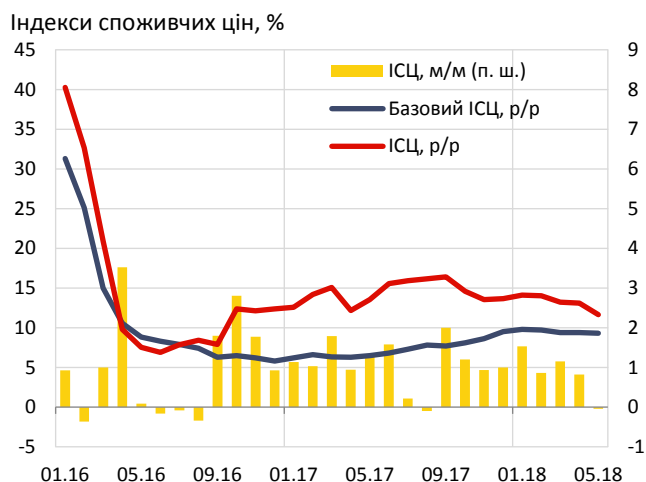
вартості палива розраховується в євро). Однак вони виявилися вищими за прогноз через більш стрімке зростання світових цін на нафту, ніж передбачалося.

У травні 2018 року зростання індексу цін виробників прискорилося (до 16.5% р/р з 14.1% р/р у квітні). У місячному вимірі промислова інфляція становила 0.8%.

Так у травні вищими темпами зростали ціни у добувній промисловості (18.9% р/р). Зокрема на тлі низької бази порівняння повернулися до зростання ціни у добуванні металевих руд (16.1% р/р порівняно з падінням на 2.6% р/р у квітні). Крім того, під впливом цінових тенденцій на світових ринках значно прискорилося зростання у добуванні сирової нафти та природного газу (до 15.2% р/р), а також кам'яного вугілля (до 25.9% р/р). Пришвидшилося зростання цін і у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (26.1% р/р). Такі тенденції разом зі зростанням цін на світових ринках добрив зумовили прискорення зростання цін у виробництві хімічної продукції (до 8.0% р/р).

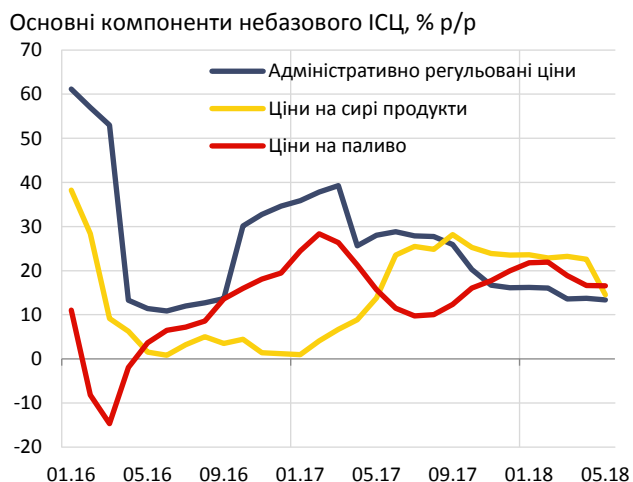
Зростання світових цін на енергоносії також призвело до

У травні 2018 року споживча та базова інфляція знизилася

Джерело: ДССУ.

Небазова інфляція уповільнилася передусім за рахунок цін на сирі продукти

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

збільшення темпів зростання вартості постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (до 23.4% р/р). Зокрема НАК "Нафтогаз" у травні підвищив тарифи на постачання природного газу для промислових споживачів на 5.2-5.5%.

Водночас темпи зростання цін у металургії знизилися (до 17.7% р/р), зокрема через нижчі ціни на залізну руду в попередні періоди.

Також уповільнилося зростання цін у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (до 10.0% р/р). Завдяки розширенню пропозиції імпортової сировини дещо сповільнилося зростання цін у виробництві м'ясних продуктів (до 18.4% р/р). Повільніше зростали ціни у виробництві хлібобулочних і борошняних виробів (13.1% р/р) та у виробництві напоїв (16.5% р/р). Водночас дещо уповільнилося падіння у виробництві цукру (до 20.2% р/р) на тлі розширення експорту. Також дещо вищими темпами зростали ціни у виробництві молочних продуктів (13.7% р/р).

Вплив зміцнення ефективного обмінного курсу гривні сприяв уповільненню БІСЦ, компенсувавши швидке зростання споживчого попиту та підвищення витрат

Основні компоненти БІСЦ, % р/р

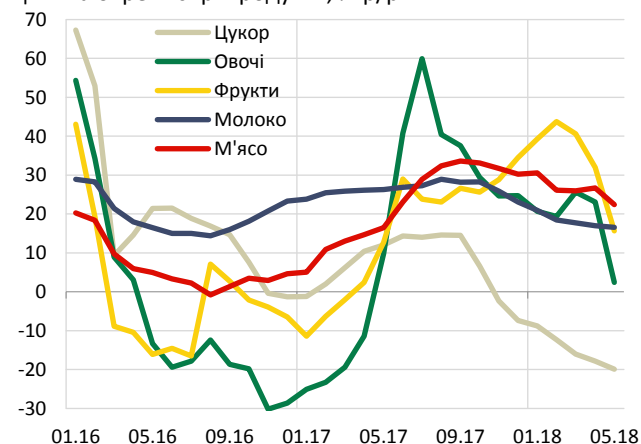

*З високим ступенем оброблення.

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

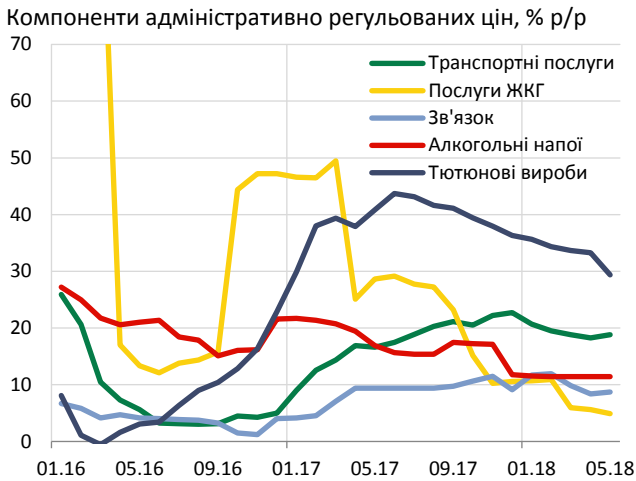
Завдяки послабленню дії факторів пропозиції, що діяли в минулі періоди, суттєво уповільнилася інфляція більшості видів сирих продуктів

Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

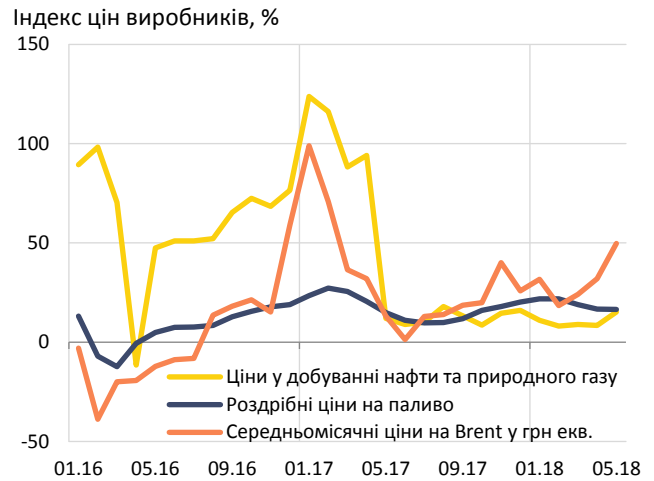
Джерело: ДССУ.

Темпи зростання адміністративно регульованих цін знизилися зокрема завдяки уповільненню зростання цін на тютюнові вироби та послуги ЖКГ

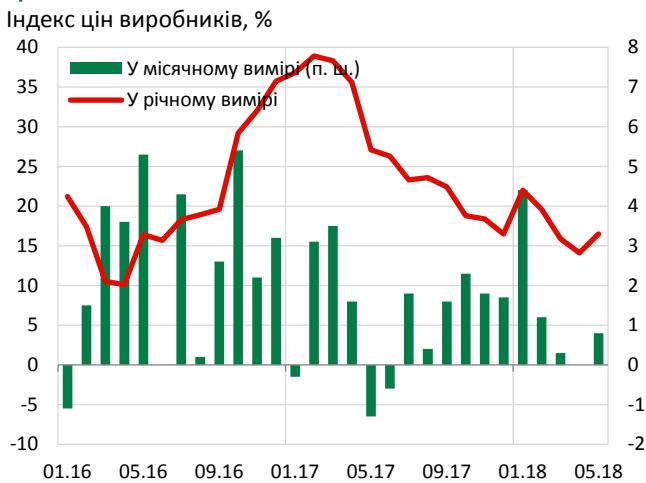
Джерело: ДССУ.

У травні тривало сповільнення цін на паливо завдяки сприятливій ситуації на валютному ринку. Однак воно дещо стримувалося зростанням світових цін на нафту

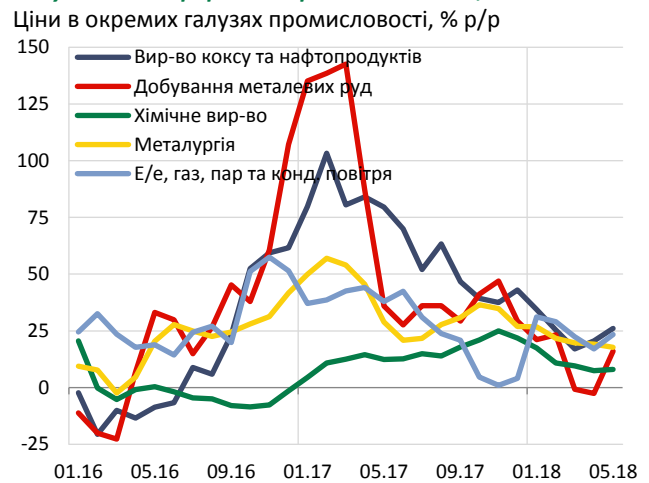
Джерело: ДССУ.

У травні 2018 року зростання індексу цін виробників пришвидшилося...

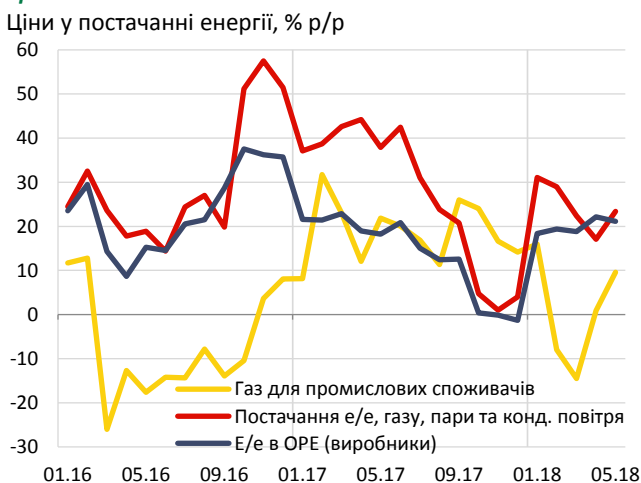
Джерело: ДССУ.

... на тлі прискорення зростання цін в окремих галузях добувної та переробної промисловостей, ...

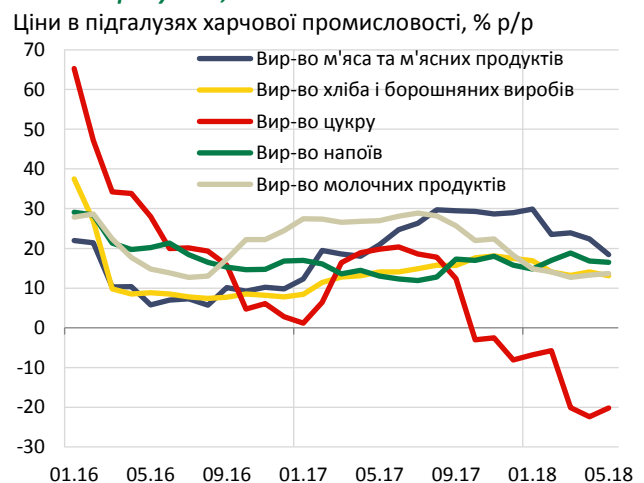
Джерело: ДССУ.

... а також у постачанні енергії та кондиційованого повітря через підвищення тарифів на газ для промислових споживачів

Джерело: ДССУ, НАК "Нафтогаз", ДП "Енергоринок".

Темпи зростання цін у харчовій промисловості знизилися завдяки сповільненню зростання цін у виробництві м'ясних продуктів, напоїв та хліба

Джерело: ДССУ.

Зміна цінних індексів ІСЦ та ІЦВ у 2016 – 2018 роках

	частка ІСЦ для 2018 року, %	2016 рік	2017 рік	% р/р		2018 рік			травень 2018 року, % м/м
				січень	лютий	березень	квітень	травень	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)									
Індекс споживчих цін	100.0	12.4	13.7	14.1	14.0	13.2	13.1	11.7	0.0
Базова інфляція	58.9	5.8	9.5	9.8	9.7	9.4	9.4	9.3	0.2
Небазова інфляція *	41.1	17.5	19.4	19.8	19.4	17.9	17.5	14.1	-0.4
сирі продукти	18.6	1.2	23.5	23.6	22.9	23.3	22.6	14.5	-2.2
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.5	34.6	16.1	16.2	16.1	13.6	13.7	13.3	1.1
паливо	4.0	19.5	20.0	21.8	21.9	18.9	16.7	16.5	0.8

Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)

Продукти харчування та безалкогольні напої	42.6	3.3	17.7	17.9	17.3	17.3	17.2	13.7	-0.7
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.3	22.5	20.7	20.6	20.2	20.2	20.5	19.4	1.8
Одяг і взуття	5.6	5.5	0.9	1.4	1.4	0.5	1.7	2.4	-0.4
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	6.1	47.2	10.6	10.7	10.9	6.0	5.6	4.9	0.1
утримання будинків та прибудинкових територій	0.3	11.5	47.5	52.7	52.1	48.1	41.6	37.2	1.2
водопостачання	0.2	42.1	20.2	20.6	22.8	23.4	21.4	14.9	2.2
гаряча вода	0.2	82.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	-0.2	-1.1
природний газ	1.7	42.0	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	0.3	0.0
центральне опалення	1.1	89.3	3.8	3.7	3.7	3.7	3.8	3.8	0.0
електроенергія	1.0	60.0	28.1	28.1	28.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Транспорт	11.8	11.4	16.7	17.1	16.5	14.9	13.6	13.7	0.6
Зв'язок	3.1	4.0	9.1	11.7	11.9	9.9	8.4	8.7	0.4
Освіта	1.5	13.7	14.9	15.3	15.3	15.3	15.3	15.2	0.0

Окремі компоненти ІЦВ

	частка ІЦВ для 2018 року, %**	2016 рік	2017 рік	% р/р		2018 рік			травень 2018 року, % м/м
				січень	лютий	березень	квітень	травень	
Індекс цін виробників	100.0	35.7	16.5	22.0	19.6	15.9	14.1	16.5	0.8
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.7	85.1	30.4	23.1	23.5	12.7	8.3	18.9	-0.9
Добування кам'яного вугілля	2.5	40.4	47.8	37.1	39.1	39.1	22.0	25.9	4.3
Добування сирової нафти та природного газу	5.1	76.5	16.1	11.1	8.2	8.9	8.4	15.2	3.5
Добування металевих руд	6.0	107.2	29.3	21.1	23.3	-0.7	-2.6	16.1	-7.0
Переробна промисловість	65.7	22.6	18.5	18.0	15.2	13.7	13.9	13.6	0.3
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.2	16.2	12.5	11.9	10.9	10.3	10.7	10.0	0.1
Вир-во коксу та продуктів нафтоперероблення	3.9	61.7	43.0	34.4	25.4	17.1	20.6	26.1	3.6
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	-1.4	21.9	17.5	10.9	9.6	7.5	8.0	0.3
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	8.5	11.0	11.9	10.2	11.5	11.5	11.8	0.8
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.1	9.5	12.5	13.8	11.7	11.8	11.9	11.9	0.6
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	18.4	41.8	26.9	26.8	21.7	19.7	19.1	17.7	-0.6
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	11.4	17.9	22.1	16.7	18.7	16.0	16.6	1.2
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	51.5	4.0	31.1	29.0	22.4	17.1	23.4	3.1

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2017 рік.

Список скорочень:

ІСЦ – індекс споживчих цін

ІЦВ – індекс цін виробників

ДССУ – Державна служба статистики України

ЖКГ – Житлово-комунальне господарство

ОРЕ – Оптовий ринок електроенергії

р/р – у річному вимірі, до відповідного місяця/періоду попереднього року

м/м – до попереднього місяця, у місячному вимірі

п. ш. – права шкала

вир-во – виробництво

е/е – електроенергія